

TÖRAKANPOLTTO KIELLETTY
TOBAKSRÖKNING FÖRBUDEN

ARTS SL2019 *Tekstipaja 1*

Tapani Möttönen
tapani.Mottonen@aalto.fi

Source: Aalto University Annual Report 2013

Pictures: Aalto University Communications, Academy of Finland, Lehtikuva Picture Agency

Tekstipaja(t): lyhyt, käytännönläheinen rutistus

Muutamia yleisiä teemoja

Paino tekstien konkreettisessa edistämisessä

Ryhmätyöskentelyä ja vertaispalautetta

Tekstien itsenäinen edistäminen (pajojen välillä) ja viimeisteleminen (pajojen jälkeen)
palautteen perusteella

Tekstin palauttaminen tekstipajan opettajalle TP-2:n jälkeen.

Tekstipaja 1 – 14.2 2023

Päivän ohjelma

- Opiskelijoiden toiveita: käydään läpi tällä hetkellä ajankohtaisia tai mieltä painavia teemoja
- Kirjallisuustutkimus: tekstin rakentaminen lähteiden varaan, argumentointiin ja viittaamiseen liittyviä teemoja
- Produktiopohjainen tutkimus: työn motivointi, pohtivan ja refleктоivan produktiokuvauksen kirjoittaminen
- Kielenhuoltoa ja kertausta (sen mukaan miten aikaa jää)

Tekstipaja 2 – 21.3. 2023

Käsiteltäviä teemoja

Teksti:

- viisi (5) sivua tutkielmatekstiä, esim. johdanto ja osa toisesta luvusta
- sisälly- ja lähdeluettelo (siinä muodossa kuin ne sillä hetkellä ovat)

Palautus: Mycourses n. viikkoa ennen Tekstipaja 2:ta

Teemat

- Selkeys, luettavuus, yhtenäisyys
- tutkielman kieli
- viittaustekniikka
- Metateksti ja lukijan huomioiminen

1. Produktion kuvailu

Nyrkkisääntöjä

- Tieteellinen tutkimus: häivytä henkilökohtainen
- Taiteellinen/muotoilullinen produktioperustainen tutkimus: tuo esiin henkilökohtainen...
- ... motivaatio, tavoitteet: johdanto
- ... havainnot, ratkaisut, alemman tason toiveet ja tavoitteet: produktion (toteutuksen esittely)

Omakohhtaisuus ja objektiivisuus

Rajankäyntiä ja silloittamista

Kokemuksia tutkittaessa itseäni kiinnostaa niiden erilaisuus. Opiskelijana minulla itselläni on valmis käsitys omista kokemuksistani kuvataidekasvatuksen etäopiskelusta. Nämä ohjaavat ennakkokäsityksiäni ja sen vuoksi yritin parhaani mukaan kyselyä suunnitellessa miettiä, miten saisin kerättyä myös omien kokemuksieni vastaisia näkemyksiä. Tuomalla esiin erilaisia kokemuksia voimme saada monipuolisen kuvan siitä, millaista on ollut opiskella pandemian aikana. Kerätyt kokemukset ovat henkilökohtaisia, mutta niitä tutkimalla pystymme paljastamaan jotain yleistä tästä tilanteesta (Laine, 2001, s. 32). Parhaimmassa tilanteessa pystyn tutkielmani avulla oppimaan näkökulmista, jotka eivät ennen kyselyn tekoa olisi edes tulleet mieleeni.

Sini Kivioja (2022). Leijuvia päitä ja epäopiskelua – kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden kokemuksia korona-ajan etäopiskelusta. Kandidaatintutkielma.

Omakohhtaisuus ja objektiivisuus

Rajankäyntiä ja silloittamista

Kokemuksia tutkittaessa **itseäni kiinnostaa** niiden erilaisuus. Opiskelijana **minulla** itselläni on valmis käsitys omista kokemuksistani kuvataidekasvatuksen etäopiskelusta. Nämä ohjaavat ennakkokäsityksiäni ja **sen vuoksi yritin** parhaani mukaan kyselyä suunnitellessa miettiä, miten saisin kerättyä myös omien kokemuksieni vastaisia näkemyksiä. Tuomalla esiin **erilaisia kokemuksia voimme saada** monipuolisen kuvan siitä, millaista on ollut opiskella pandemian aikana. Kerätyt **kokemukset ovat henkilökohtaisia, mutta** niitä tutkimalla pystymme paljastamaan **jotain yleistä tästä** tilanteesta (Laine, 2001, s. 32). Parhaimmassa tilanteessa pystyn tutkielmani avulla oppimaan näkökulmista, jotka eivät ennen kyselyn tekoa olisi edes tulleet mieleeni.

Sini Kivioja (2022). Leijuvia päitä ja epäopiskelua – kuvataidekasvatuksen opiskelijoiden kokemuksia korona-ajan etäopiskelusta. Kandidaatintutkielma.

Mäentaka, Pinja 2021: Muistisairas ja kuva – piirretyn kuvituksen haasteet

[Produktion suunnittelu] Produktiona toteutin kolmen kuvituksen sarjan, joka toimii esimerkkinä kuvista, jotka mahdollisesti sopivat hyvin muistisairaalle henkilölle. Näissä kuvituksissa käytin elementtejä, jotka [...]

Pohdin, voisinko yhdistää elämyksellisyyden ja infor atiivisuuden mitenkään toisiinsa. Minua kiinnostaa hoivakodin viihtyvyys ja se [...]

[Produktion toteuttaminen] Sommitellessani kuvituksia kiinnitin huomiota siihen, etteivät kuvan hahmot ja esineet mene liikaa päällekkäin, jotta ne erottuisivat erillisinä toisistaan. Jos kuvan elementit sijoitetaan liian kiinni toisiinsa, niiden ääri viivat saattavat sekoittaa muistisairaahan havaitsemana yhdeksi objektiksi. Pyrin kuitenkin [...]

[Lopputuloksen esittely] Kuvitus, jonka piirsin ensimmäisenä, on kahvihetki. Tässä kuvassa halusin välittää rauhallista, mutta samalla riemukasta tunnetta, kun kaksi ihmistä [...]

2. Lähteiden käyttö

Lähteiden käyttö... mutta miksi?

Lyhyt pohdintatuokio parin kanssa:

- 1) Mitä eri tarkoituksia varten lähteitä voi käyttää?
- 2) Miten tämä vaikuttaa siihen, miten lähdettä käytät (tekstissä)?
- 3) Millaisia erilaisia lähteitä on?
- 4) Vaikuttaako lähteen tyyppi siihen, miten sitä käytetään?
- 5) Millainen on hyvä lähde? Entä huono?

Huom: lähteiden käyttö ei tarkoita lähdeviitteen merkitsemistapaa vaan sitä, miten lähdettä tekstissäsi käsittelet.

Lähteiden käyttö: koontia

- Lukeneisuuden osoittaminen
- Aiheen/aihealueen esittely
- Tutkimusnäkökulman esittely
- Aihetta koskevan tutkimuksen esittely:
yksimielisyydet, erimielisyydet
- Oman jengin näkökulman esittely
- Vastustajan näkemyksen esittely

Lähteiden käyttö: tapoja

Referointi (omin sanoin): suositeltavaa

- Ydinajatus tiivistettynä (esim. yksi virke)
- Pääasioiden summaaminen (esim. yksi kappale)
- ”Piru raamattua” -referointi: ei välttämättä tiivistä lainkaan.
- Parafraasitekniikka. ”Toisin sanoen”

Suorat sitaatit (tarkkuus)

- Lainausmerkit (1–3 riviä)
- Sisennys + pienempi fontti
- Jos käännös, mainitse suomentaja

Pois jätetty osa ...

Siteeraa sanatarkasti > virheitä ei saa korjata

- ”Hän teki paljon kirjoitusvirheitä [sic].”

Mahdolliset täydennykset hakasulkeisiin [ ]

Lähteiden käyttö: referointi

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus¹.*
- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen 2009, s. 43).*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu takautuvasti (edellinen viite / kappale).

¹ *Lehtonen 2009, s. 43.*

- *Numeroviitejärjestelmä: [1], [2], [3] jne. > lähdeluettelossa numerojärjestys*

Lähteiden käyttö: referointi

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Hyypän mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine¹.*
- *Hyypän (2008, s. 58) mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine.*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu etenevästi (seuraava viite / kappale).

¹Hyypä 2008, s. 58.

Lähteiden käyttö: referointi

KUKA + VERBI + ETTÄ-LAUSE (/ lauseenvastike)

Vilppunen [1, s. 44] väittää, että maapallo on soikea.

Vilppunen (2003, 44) olettaa maapallon olevan soikea.

EI ETTÄ-LAUSETTA

Vilppunen [1] käsittelee ontologista autometamorfoosia dekonstruktiivisen kvasiseparaation näkökulmasta

Vilppusen (2003) mukaan ontologinen autometamorfoosi koostuu kahdesta elimellisestä osasta.

Referointiverbin valinta:

toteaa, huomauttaa, korostaa, väittää...

(*Miten* lähde sanoo tai tekee?)

arvelee, olettaa, epäilee, pohtii...

(*Miten* lähde asennoituu?)

Käsitteen määrittely, tai täsmentäminen

- (Edellä johdannossa yhden virkkeen määritelmä)
- Taustaa: mitä, missä
- Täsmentäminen edeltävän tutkimuksen kautta
- Merkitys oman tutkimuksen kannalta

2 Laakso, 2014. s.56.

3 Tigges, 1988. s.52-55.

4 Tigges, 1988. s.52-55.

Erika Masalin (2022): *Höpö-höpö-höpö – nonsense ja rytmiitys kuvakirjoissa*. Kandidaatin tutkielma (VMM).

Nonsensea esiintyy erityisesti lastenkirjallisuudessa, tarkemmin lasten runoudessa ja sitä kautta kuvakirjoissa. Nonsensen esiintymisestä lastenkirjallisuudessa on muutamia pääpiirteitä. Laakso² kirjoittaa nonsensesta lastenrunoudessa, ja lähestyy sitä Wim Tiggesin määritelmän mukaan. Olennaisia pääpiirteitä ovat läsnä- ja poissaolon välinen jännite, tunteiden poistaminen, leikki- ja pelimäisyys, nurinkurisuus ja voimakas sitoutuminen kieleen³. Käsittelem pääpiirteistä kahta; läsnä- ja poissaolon välistä jännitettä ja nurinkurisuutta. Jätän kolme muuta piirrettä opinnäytetyöni pohdinnan rajauksen ulkopuolelle.

Lähde- ja kirjoittajavetoiset kappaleet vuorottelevat

Kappale 1: lähteen referoiminen

[referoinnin avaus] Anne Birgitta Pessi avaa kirjassa Uskon tilat ja kuvat; moderni suomalainen kirkkoarkkitehtuuri ja taide (2008) ajatusta siitä, kuinka [...]

[esineet ja pyhyys] [...] vaikka kaikki esineet eivät ole pyhiä, ne muistuttavat hiljaisuudesta ja hengellisyydestä. (Pessi, 2008, s. 351.)

[kirkot pyhyiden ytimessä] Kun liikkuu kehästä ulospäin, merkitys liittyy johonkin maallisempaan. (Pessi, 2008, s. 358.)
”Kirkkoisuuden” ytimessä, kirkot muistuttavat meitä korkeammasta ja ylimaallisesta (Pessi, 2008, s. 366).

Kappale 2: kirjoittajan näkökulma

[kirjoittaja ja kirkko tilana]

Kun itse astun kirkkoon, tunnen hiljaisuuden koko kehossani, ja kunnioitan sitä. Minut on sekä kastettu että konfirmoitu ja olen kuulunut kirkkoon suurimman osan [...]

[esineet ja tapahtumat]

Kirkot herättävät minussa tunteita niiden arkkitehtuurin ja taiteen kautta, mutta myös perinteisiin liittyvien tapahtumien kautta. Esimerkiksi kirkossa järjestetyt hautajaiset ovat [...]

Boucht, Vala 2022: *Pyhä 3 – Ajatuksia sakraaliesineen suunnittelusta*. Kandidaatintutkielma

3. Kappale

Kappale

1. Mikä on kappale?
2. Mistä kappaleen tunnistaa visuaalisesti?
3. Millainen on hyvä kappale?
4. Miten kappaleet liittyvät tai yhdistyvät tekstissä toisiinsa?

Kappale

Perusasiat

- **Hyvä kappale** on sisennysten TAI tyhjien rivinvälien erottama tekstinosa, joka käsittelee yhtä teemaa.
- **Hyvä kappale** auttaa lukijaa hahmottamaan asioiden välisiä yhteyksiä ja laajempia asiakokonaisuuksia. Kappaleelle hahmottuu jokin kokonaispointti, joka puolestaan yhdistyy edeltävän kappaleen pointtiin, joka puolestaan... (jne.)
- **Hyvä kappale** on vähimmillään 3 virkettä pitkä.
- **Hyvä kappale** välittää lukijalle, mikä on käsiteltävä teema ja mikä on kirjoittajan tarkoittama näkökulma käsiteltävään teemaan.
- **Hyvä kappale** sisältää suhdeilmauksia tai toistoa, joka sitoo kappaleen edeltävään tekstiin.
- **Hyvä kappale** sisältää (useimmiten) ideavirkkeen.

Kappale

Kirjoittamisen apuväline

- *Uuden kappaleen aloittaminen hankalaa*
- *Sisältöjen (ajatusten ranskistelu)*
- *Ranskisten ryhmittely*
- *Ranskisten rankkaus ryhmien sisällä, mikä pääsisällöksi?*
- *Ranskisten järjestely: mikä johdatukseksi kappaleeseen, mitä tarvitaan pääpointin pohjustamiseksi?*
- *Ranskisten kirjoittaminen auki*
- *Ranskisten jättäminen lojumaan*

*Käsitteellinen sapluuna →
joustava kirjoitustapa →
suunnitteleva kirjoittaminen!*

Ideavirke kiteyttää olennaisen ...eli sen mitä tarvitaan myöhemmin

Tyypiesimerkkejä

- **Väite** jonka kappale perustelee
- **Yleistys** jonka alaa kappale esittelee
- **Ajankuva** jonka kappaleen kerronta konkretisoi
- **(Risti)riita** jonka näkökulmat kappale esittelee
- **Ryhmä** (esim. taiteilijoita, tutkijoita, näkökulmia) joita kappale esittelee

Kappale ja ideavirke

Omakuva on käsitteenä melko laaja. Omakuvan voi toteuttaa esimerkiksi draaman keinoin, performanssina, sävellyksenä, audiovisuaalisena teoksena, runona tai kirjoitelmana. Tapoja on lukuisia, mutta tässä tutkimuksessa tarkastelen omakuvaa kuvataiteen näkökulmasta. Kuvataiteen kentällä omakuva ottaa jonkinlaisen visuaalisen muodon. Se voi olla mitä tahansa esimerkiksi maalauksesta, piirrookseen, veistokseen, valokuvaan, videoon tai digitaaliseen kuvamanipulaatioon. Täten jo pelkästään kuvataiteen näkökulmasta keinot omakuvan toteuttamiseen ovat hyvin monipuoliset. (Palin 2011, 10.)

Vuorinen, Viola (2022): Omakuva kertoo. Tulkintoja neljän suomalaisen taiteilijan omakuvasta. Kandidaatintutkielma.

Kappale ja ideavirke

*Omakuva on käsitteenä melko laaja. Omakuvan voi toteuttaa esimerkiksi draaman keinoin, performanssina, sävellyksenä, audiovisuaalisena teoksena, runona tai kirjoitelmana. **Tapoja on lukuisia, mutta tässä tutkimuksessa tarkastelen omakuva kuvataiteen näkökulmasta.** Kuvataiteen kentällä omakuva ottaa jonkinlaisen visuaalisen muodon. Se voi olla mitä tahansa esimerkiksi maalauksesta, piirrookseen, veistokseen, valokuvaan, videoon tai digitaaliseen kuvamanipulaatioon. Täten jo pelkästään kuvataiteen näkökulmasta keinot omakuvan toteuttamiseen ovat hyvin monipuoliset. (Palin 2011, 10.)*

Vuorinen, Viola (2022): Omakuva kertoo. Tulkintoja neljän suomalaisen taiteilijan omakuvasta. Kandidaatintutkielma.

Kappale perustelee ideavirkkeen

... jokainen aikakausi on aina antanut omanlaisen ilmapiirinsä ja omanlaisen kontekstinsa omakuvien tekemiselle.

Suomen taide-elämässä tapahtui paljon 1800-luvun puolivälin ja uuden vuosisadan vaihteen tienoilla. Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulut perustettiin Turkuun ja Helsinkiin ja alan opiskelu helpottui. Myös ulkomaat houkuttelivat useita taiteilijoita [...] Suomen taiteen kultakausi alkoi vuosisadan lopulla ja sai vaikutteita myös ranskalaisesta ulkoilmamaalauksesta. Kultakausi olikin kansainvälistymisen kautta ja taiteilijat loivat aktiivisesti yhteyksiä muiden maiden taidepiireihin. Ensimmäinen tarkastelemani omakuva sijoittuu tähän aikaan: Danielson-Gambogi on hyvä kultakauden taiteilijaesimerkki [...]

Vuorinen, Viola (2022): Omakuva kertoo. Tulkintoja neljän suomalaisen taiteilijan omakuvasta. Kandidaatintutkielma.

Kappale perustelee ideavirkkeen

Siinä mielessä, että suunnistusajattelu perustuu ennen kaikkea visuaalisiin esityksiin sekä mielikuviin luonnosta ja edellyttää visuaalista ajattelua (Pops 2014, 144; 267–269; 426–429) ja kuvittelua (Pops 2014, 20; 30), ajattelen sen olevan taidetta. Vaikka suunnistusajattelu olisikin suoraviivaisesti etenevää ongelmanratkaisua ja *suunnitelma-ennakointi-havainnointi -ajatusmyllyn* (Nikulainen 1988; 1994) pyörittämistä, minulla on silti taiteellinen vapaus valita itse reittini ja toimia intuition (Pops 2014, 20) varassa. Näen suunnistusajattelua kuvaavassa käsitteistössä yhteneväisyyksiä kuvataidekasvatuksen opetussuunnitelmissa esiintyviin käsitteisiin – onhan kuvataiteessakin usein kyse luovasta ajattelusta ja ongelmanratkaisusta (Pops 2014, 17; 20; 30) kuvan tulkinnasta (Pops 2014, 427), sekä maastossa liikkumalla työstettävästä luontosuhteesta (Pops 2014, 24). Suunnistajan ajattelua taiteeseen vertaa myös Nikulainen (1994, 15):

Kanko, Miina (2020): Eksyvä löytää, eli pieni tutkielma siitä, mitä suunnistus voisi opettaa taidekasvatukselle. Kandidaatintutkielma.

Kappaleiden rajakohta

... jokainen aikakausi on aina antanut omanlaisen ilmapiirinsä ja omanlaisen kontekstinsa omakuvien tekemiselle.

*Suomen taide-elämässä tapahtui paljon **1800-luvun puolivälin ja uuden vuosisadan vaihteen tienoilla** [...] Kultakausi olikin kansainvälistymisen kautta ja taiteilijat loivat aktiivisesti yhteyksiä muiden maiden taidepiireihin. Ensimmäinen tarkastelemani omakuva sijoittuu tähän aikaan: Danielson-Gambogi on hyvä kultakauden taiteilijaesimerkki [...] asui ulkomailla ja loi suhteita niin Pariisissa kuin Italiassa. (Töyssy ym. 1999, 111–113.)*

***Aikakautta** leimasi **myös** kansallisuusaate. Se nousi eri puolilla Eurooppaa jo [...]*

Vuorinen, Viola (2022): Omakuva kertoo. Tulkintoja neljän suomalaisen taiteilijan omakuvasta. Kandidaatintutkielma.

Kappale: tehtävä

- 1. Valitse tekstistäsi yksi kappale, josta haluaisit palautetta**
- 2. Luetuta parilla. Huom! Lukekaa myös hieman edeltävää tekstiä.**
- 3. Lukijan kysymykset:**
  1. Välittykö kappaleen viesti selkeästi, onko kappale yhtenäinen?
  2. Onko kappale sopivan mittainen, sopisiko sen jokin osa toisaalle?
  3. Alkaako kappale luontevasti? Onko kappaleella ydinvirke?
  4. Jotakin kysymyksiä parille/opettajalle?

4. Kuvien käyttö

*kuva-analyysi ja oma
produktio*

2.3 AINO SEKSIOBJEKTINA

Ainon kehon ja itsemurhan erotisoinnilla on pitkä historia kuvataiteessa ja muissa sovituksissa. Huomattavia esimerkkejä tästä ovat Gallen-Kallelan (1891) (Kuva 2.), Johannes Takasen (1876) sekä Albert Edelfeltin teokset. Vakiintunut tulkintatapa jatkuu sarjakuvassa, jossa Ainoa seksuaalisoidaan hyvin avokätisesti. Hän esiintyy alasti liki kaikissa analysoimissani sarjakuvissa, Niirasen (1999) ja Raassinan (2015) töitä lukuun ottamatta. Erityisen seksuaalisoitua kuvaus on Makkosella (2019), Huitulalla (1998) sekä Saharisella (1999).

Kuten luvussa 2.1 mainitsen, Makkosen (2019) Aino on alasti lähes puolet ajasta. Silloinkin, kun Aino on pukeissa, kohdistaa Makkonen huomion tämän kehoon. Kohtauksessa, jossa Aino tekee metsässä vastoja (Kuva 5.), on tämän mekon halkio niin korkea, että jalat ja takapuoli ovat jatkuvasti näkyvillä. Lukija näkee kohtauksen metsässä vaanivan Väinämöisen näkökulmasta, joutuen ikään kuin itsekin osalliseksi vaanimiseen. Se, että Makkonen tuo kohtaukseen ripauksen kauhua kuvaamalla tämän pelottavana ja hirviömäisenä ahdistelijana, ei yksinään riitä korjaamaan tilannetta, sillä lukijan on kuitenkin ensisijaisesti tarkoitus nauttia Ainon alastomuudesta, ei tuomita Väinämöisen toimintaa. Kuvaavaa on, että jopa Ainon myöhemmin juostessa ahdistelijaansa pakoon, nousee tämän mekon helma sen verran, että lukija voi melkein nähdä, tai vähintään kuvitella, mitä alta löytyy (Kuva 6.)

Uusitalo, Iiris 2022: Aino – Voimaantuminen ja vapaus sarjakuvassa

ÄLÄPÄ MUITA
MIEHIÄ VARTEN,
NUORI NEITI,
KUIN VAIN
MINUA VARTEN
KANNA
KAULASSASI
HELMIA.

Kuva 5. Aino kerää vastoja. Kohtaus Sami Makkosen (2019) sarjakuvasta.

Taustoitus ja pointti

Ainon kehon ja itsemurhan erotisoinnilla on pitkä historia kuvataiteessa ja muissa sovituksissa. Huomattavia esimerkkejä tästä ovat Gallen-Kallelan (1891) (Kuva 2.), Johannes Takasen (1876) sekä Albert Edelfeltin teokset. **Vakiintunut tulkintatapa jatkuu sarjakuvassa, jossa Ainoa seksualisoidaan hyvin avokätisesti.**

**Uusitalo, liris 2022: Aino –
Voimaantuminen ja vapaus
sarjakuvassa**

Kuva 5. Aino kerää vastoja. Kohtaus Sami Makkosen (2019) sarjakuvasta.

Kuvailu

Kuten luvussa 2.1 mainitsen, Makkosen (2019) Aino on alasti lähes puolet ajasta. Silloinkin, kun Aino on pukeissa, kohdistaa Makkonen huomion tämän kehoon. Kohtauksessa, jossa Aino tekee metsässä vastoja (Kuva 5.), on tämän mekon halkio niin korkea, että jalat ja takapuoli ovat jatkuvasti näkyvillä. Lukija näkee kohtauksen metsässä vaanivan Väinämöisen näkökulmasta, joutuen ikään kuin itsekin osalliseksi vaanimiseen [...]

Uusitalo, liris 2022: Aino – Voimaantumisen ja vapaus sarjakuvassa

ÄLÄPÄ MUITA
MIEHIÄ VARTEN,
NUORI NEITI,
KUIN VAIN
MINUA VARTEN
KANNA
KAULASSASI
HELMIÄ.

Kuva 5. Aino kerää vastoja. Kohtaus Sami Makkosen (2019) sarjakuvasta.

Nyrkkisääntöjä kuvien käyttöön

- Lähtökohta: esitele ja käsittele sisällyttämiäsi kuvia ja viittaa niihin leipätekstissä
- Formaatti kuvien lähdeviitteelle: ”Kuva N. Mitä kuvassa tapahtuu. (Viite: kuvan alkuperä)”
- Esimerkkikuvien on tarkoitus aina pohjustaa esimerkkiä itseään laajempaa pointtia. Niinpä tekstistä on hyvä löytyä niin yksityiskohtaisempaa 1) kuvailua kuin 2) pointti eli väitteitä, johtopäätöksiä tai yleistyksiä.
- Kappalejako on hyvä työkalu ei vain 1) kuvailun ja 2) pointin erottamiseen toisistaan vaan myös kummankin korostamiseen.

Kappaletyyppejä [kesken]

1) Jäte- ja tähdepohjaiset raaka-aineet sisältävät huomattavasti enemmän epäpuhtauksia kuin puhtaammat raaka-aineet. **2)** Tästä johtuvan suuremman ja monimutkaisemman esikäsittelyn tarpeen takia myös jätevettä syntyy tuotantolaitoksilla enemmän ja se saattaa sisältää enemmän epäpuhtauksia. **3)** Jäteveden määrän ja puhdistustarpeen kasvu kasvattaa myös tuotantokustannuksia.

(Svinhufvud, Nina 2019 : *Uusiutuvan dieselin tuotanto jäte- ja tähdepohjaisista raaka-aineista*)

Kappaletyyppi: perusteleva kappale

1) Lähtökohta/perustelu

2) Seuraus/väite

3) Lisäys/sivuhuomio

1) Jäte- ja tähdepohjaiset raaka-aineet sisältävät huomattavasti enemmän epäpuhtauksia kuin puhtaammat raaka-aineet. **2)** Tästä johtuvan suuremman ja monimutkaisemman esikäsittelyn tarpeen takia myös jätevettä syntyy tuotantolaitoksilla enemmän ja se saattaa sisältää enemmän epäpuhtauksia. **3)** Jäteveden määrän ja puhdistustarpeen kasvu kasvattaa myös tuotantokustannuksia.

(Svinhufvud, Nina 2019 : *Uusiutuvan dieselin tuotanto jäte- ja tähdepohjaisista raaka-aineista*)

Kappaletyyppi: perusteleva kappale

1) Lähtökohta/perustelu

2) Seuraus/väite

3) Lisäys/sivuhuomio

1) Jäte- ja tähdepohjaiset raaka-aineet sisältävät huomattavasti enemmän epäpuhtauksia kuin puhtaammat raaka-aineet. **2)** Tästä johtuvan suuremman ja monimutkaisemman esikäsittelyn tarpeen takia myös jätevettä syntyy tuotantolaitoksilla enemmän ja se saattaa sisältää enemmän epäpuhtauksia. **3)** Jäteveden määrän ja puhdistustarpeen kasvu kasvattaa myös tuotantokustannuksia.

(Svinhufvud, Nina 2019 : *Uusiutuvan dieselin tuotanto jäte- ja tähdepohjaisista raaka-aineista*)

Kappaletyyppi: perusteleva kappale

1) Lähtökohta/perustelu

2) Seuraus/väite

3) Lisäys/sivuhuomio

1) Jäte- ja tähdepohjaiset raaka-aineet sisältävät huomattavasti enemmän epäpuhtauksia kuin puhtaammat raaka-aineet. 2) Tästä johtuvan suuremman ja monimutkaisemman esikäsittelyn tarpeen takia myös jätevettä syntyy tuotantolaitoksilla enemmän ja se saattaa sisältää enemmän epäpuhtauksia. 3) Jäteveden määrän ja puhdistustarpeen kasvu kasvattaa myös tuotantokustannuksia.

(Svinhufvud, Nina 2019 : *Uusiutuvan dieselin tuotanto jäte- ja tähdepohjaisista raaka-aineista*)

Kappaletyyppi: perusteleva kappale

1) Lähtökohta/perustelu

2) Seuraus/väite: **pääasia = ideavirke!**

3) Lisäys/sivuhuomio

1) Uusiutuvalle dieselille käsitetään yleisesti vetykäsittelymenetelmällä valmistettu vetykäsitelty kasviöljy eli HVO (hydrotreated vegetable oil). **2)** Se on kemialliselta koostumukseltaan fossiilisen dieselin kaltainen hiilivety-yhdiste, minkä ansiosta myös näiden ominaisuudet ovat yhteneväiset. Uusiutuva diesel ei kuitenkaan fossiilisen dieselin tavoin sisällä esimerkiksi puhdasta palamista heikentäviä aromaattisia yhdisteitä tai rikkiä. Uusiutuvaa dieseliä voidaan käyttää fossiilisen dieselin tavoin millä tahansa sekoitussuhteella aina 100% asti EN 15940-standardin mukaisesti.

(Svinhufvud, Nina 2019)

Kuvaileva kappaletyyppi

1) Aiheen esittely

2) Ideavirke: yleisluontoinen kuvaus tai pääominaisuus

Huom#1 Jos ideavirke ei ole ensimmäinen virke, ensimmäisen virkkeen pitää jollakin tavalla esitellä kappaleen aihe

Huom#2 Ensimmäisen virkkeen pitää liittää kappaleen teksti myös aiempaan tekstiin.

1) Uusiutuvalle dieselille käsitetään yleisesti vetykäsittelymenetelmällä valmistettu vetykäsitelty kasviöljy eli HVO (hydrotreated vegetable oil). **2)** Se on kemialliselta koostumukseltaan fossiilisen dieselin kaltainen hiilivety-yhdiste, minkä ansiosta myös näiden ominaisuudet ovat yhteneväiset. Uusiutuva diesel ei kuitenkaan fossiilisen dieselin tavoin sisällä esimerkiksi puhdasta palamista heikentäviä aromaattisia yhdisteitä tai rikkiä. Uusiutuvaa dieseliä voidaan käyttää fossiilisen dieselin tavoin millä tahansa sekoitussuhteella aina 100% asti EN 15940-standardin mukaisesti.

(Svinhufvud, Nina 2019)

Kuvaileva kappaletyyppi

1) Aiheen esittely

2) Ideavirke: yleisluontoinen kuvaus tai pääominaisuus

Huom#1 Jos ideavirke ei ole ensimmäinen virke, ensimmäisen virkkeen pitää jollakin tavalla esitellä kappaleen aihe

Huom#2 Ensimmäisen virkkeen pitää liittää kappaleen teksti myös aiempaan tekstiin.

1) Uusiutuvalla dieselillä käsitetään yleisesti vetykäsittelymenetelmällä valmistettu vetykäsitelty kasviöljy eli HVO (hydrotreated vegetable oil). **2)** Se on kemialliselta koostumukseltaan fossiilisen dieselin kaltainen hiilivety-yhdiste, minkä ansiosta myös näiden ominaisuudet ovat yhteneväiset. Uusiutuva diesel ei kuitenkaan fossiilisen dieselin tavoin sisällä esimerkiksi puhdasta palamista heikentäviä aromaattisia yhdisteitä tai rikkiä. Uusiutuvaa dieseliä voidaan käyttää fossiilisen dieselin tavoin millä tahansa sekoitussuhteella aina 100% asti EN 15940-standardin mukaisesti.

(Svinhufvud, Nina 2019)

Kuvaileva kappaletyyppi

- 1) Aiheen esittely**
- 2) Ideavirke:** yleisluontoinen kuvaus tai pääominaisuus

Huom#1 Jos ideavirke ei ole ensimmäinen virke, ensimmäisen virkkeen pitää jollakin tavalla esitellä kappaleen aihe

Huom#2 Ensimmäisen virkkeen pitää liittää kappaleen teksti myös aiempaan tekstiin.

Johdanto: mitä se pitää sisällään?

Helsingin lippakioskit ovat läpi historiansa ilmentäneet aikansa henkeä arkkitehtuuriltaan...

Lippakioskit ovat [...] kokemassa uudelleenheräämistä kaupunkikuvassa.

Tämä kandidaatintyö käsittelee Helsingin tunnetuimman kioskityypin, "lippakioskin" eri vaiheita...

Johdanto: mitä se pitää sisällään?

*Helsingin lippakioskit ovat läpi historiansa ilmentäneet aikansa henkeä arkkitehtuuriltaan... **Tausta eli aihe neutraalisti***

*Lippakioskit ovat [...] kokemassa uudelleenheräämistä kaupunkikuvassa. **Motivaatio eli miksi kannattaa tutkia***

*Tämä kandidaatintyö käsittelee Helsingin tunnetuimman kioskityypin, "lippakioskin" eri vaihteita... **Aihe***

Johdannon jäsentämisestä liikkumavaraa

Kolmijako tausta-motivaatio-aihe (T-M-A) ei tarkoita yhtä toteutustapaa, vaan (R=rakenne):

- 1) [T]-[M]-[A]
- 2) [A0.1]-[T]-[M]-[A1.0]
- 3) [A]-[T-M]-[R]
- 4) Muu, mikä? Huomioi mahdolliset alaluvut.

Kukin teemoista on hyvä lähtökohtaisesti ajatella yhdeksi kappaleeksi. Tästä voi tarpeen mukaan poiketa, mutta tällöin on hyvä olla jokin *idea*.

Metateksti

Miten johdanto kannattaa jäsentää? **Mihin** (paikka/tarkoitus) johdannossa tarvitaan metatekstiä?

Missä muualla kuin johdannossa tarvitaan metatekstiä?

Mitä metateksti olikaan?

Samalla kun suunnittelumallien tutkimus ja käytännön sovellukset ovat lisääntyneet, on ilmennyt myös suunnittelumalleihin liittyviä ongelmia. Seuraavaksi tarkastellaan näitä ongelmia ja suunnittelumalleihin kohdistunutta kritiikkiä.

Viittaustekniikka

Tekniikkaa ja ajattelua (kannan ottaminen, asian haltuunotto)

Tekniikan kolme kultaista sääntöä

- *Noudata tieteenalan vakiintunutta käytäntöä*
- *Ole systemaattinen*
- *Viime kädessä nojaa ohjaajan ohjeisiin*
- *Kysymyksiä?*

Lähteiden käyttö: lainaaminen

Referointi (omin sanoin): suositeltavaa

- Ydinajatus tiivistettynä (esim. yksi virke)
- Pääasioiden summaaminen (esim. yksi kappale)
- ”Piru raamattua” -referointi: ei välttämättä tiivistä lainkaan.
- Parafraasitekniikka. ”Toisin sanoen”

Suorat sitaatit (tarkkuus)

- Lainausmerkit (1–3 riviä)
- Sisennys + pienempi fontti
- Jos käännös, mainitse suomentaja

Pois jätetty osa ...

Siteeraa sanatarkasti > virheitä ei saa korjata

- ”Hän teki paljon kirjoitusvirheitä [sic].”

Mahdolliset täydennykset hakasulkeisiin [ ]

Lähteiden käyttö: referointi

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus¹.*
- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen 2009, s. 43).*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu takautuvasti (edellinen viite / kappale).

¹ *Lehtonen 2009, s. 43.*

- *Numeroviitejärjestelmä: [1], [2], [3] jne. > lähdeluettelossa numerojärjestys*

Lähteiden käyttö: referointi

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Hyypän mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine¹.*
- *Hyypän (2008, s. 58) mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine.*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu etenevästi (seuraava viite / kappale).

¹Hyypä 2008, s. 58.

Lähteiden käyttö: referointi

KUKA + VERBI + ETTÄ-LAUSE (/ lauseenvastike)

Vilppunen [1, s. 44] väittää, että maapallo on soikea.

Vilppunen (2003, 44) olettaa maapallon olevan soikea.

EI ETTÄ-LAusetta

Vilppunen [1] käsittelee tätä toisesta näkökulmasta.

Vilppusen (2003) mukaan asia jakaantuu kahteen osaan.

Referointiverbin valinta:

toteaa, huomauttaa, korostaa, väittää...
(Miten lähde sanoo tai tekee?)

arvelee, olettaa, epäilee, pohtii...
(Miten lähde asennoituu?)

Referointiverbejä

- **ehdottaa**, esittää, huomauttaa, ilmaisee, jatkaa, kirjoittaa, kuvaa, käsittelee, lisää, mainitsee, sanoo, selostaa, toteaa, tuo esille tai julki, luettelee, listaa, nimeää, nimittää, kutsuu...
- **ajattelee**, arvelee, harkitsee, havaitsee, huomaa, olettaa, otaksuu, pohtii, tarkastelee, uskoo...
- **korostaa**, painottaa, tähdentää, vertaa, arvioi, pitää jonakin...
- **väittää**, kieltää, kiistää, kumoaa, vastustaa, epäilee, hylkää, torjuu, yhtyy jonkun ajatuksiin, myöntää...
- **arvioi**, laskee, mittaa, tilastoi, määrittää, määrittelee, kerää, analysoi, erittelee...

Referointi: paketointitekniikka

- Rajataan referoinnin alku paljastamalla lähteen kirjoittajat (*Mäkelän mukaan...*)
- Referointia (1–n virkettä)
- Rajataan referoinnin loppu tekstiviitteellä

Jakobson näkee teollisessa rakentamisessa suunnittelua rajoittavina tekijöinä yksiköiden toistuvuuden ja tekniikan läheisen niveltymisen asemakaavasunnitteluun. **Hän pitää tärkeänä** teollisen rakentamisen hyötyjen huolellista selvittämistä **epäillen kuitenkin samalla** järjestelmärakentamisen edustajien usein liioittelevan kustannussäästöä. (Jakobson 2007, 53.)

Tekstiviitteet

Viite ei ole tekstin osa:

- *Lähteen [5] mukaan...*

Korjaus: *Virtasen [5] mukaan...*

Älä kuvaile tekstiä ja kirjoittajaa

- Ei titteliä eikä (yleensä) etunimeä
- Ei tekstilajia tai otsikkoa (*diplomityössään / artikkelissaan "Embodied user interface"*)

Bennett ym. käsittelivät...

Pisteen paikka

Francon hallitus määritteli Espanjan vähemmistökielet murteiksi, joiden puhuminen leimattiin epäisänmaalliseksi, maalaisten ja kouluttamattomien henkilöiden puuhaksi (Mar-Molinero 2000, 97–98).

Tyypillisin tulkitseva tutkimusmenetelmä on hermeneutiikka. Hermeneutiikka merkitsee sanoman tai tekstin tulkintaa. (Lehtinen 2003, 25.)

Toisen käden lähteet ja havainnollistavat lähteet

Suhtaudu toissijaisiin lähteisiin varauksellisesti. Yritä parhaasi mukaan hankkia ensisijaisia lähteitä.

Merkitse viite tarkasti. Esimerkiksi:

- Åberg (1986) korostaa viestinnän tehtävää tuloksen tekijänä (Juholin 2010, 35).
=> Par. ”Åberg (1986; Juholinin 2010, 124 mukaan) korostaa...”
- Työtaistelukeinojen oheisvaikutuksista on huomattavia erimielisyyksiä. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto arvioi ammattiyhdistysliikkeen tammikuussa 2018 järjestämän poliittisen lakon taloudellisiksi vahingoiksi 120 miljoonaa euroa (EK 2018).

”Erikoislähteet”

- Tieteellisten julkaisujen, journaaliartikkeleiden, kirjojen sähköiset versiot: ei tarvetta erityisille merkinnöille.
- Kun nimettyä kirjoittajaa ei ole, julkaiseva/vastuullinen taho merkitään kirjoittajan sijaan viitteeseen ja lähdeluetteloon:
(Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2016)
- 20. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. *Jätehuollon tuottajavastuuvalvonta: Kehittämishanke 2016*. [Verkkoaineisto. Viitattu 26.10.2017.] Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B52C9A179-5425-44F0-B25D-9D08783F2BD7%7D/127889>.
- Vielä erikoisempia lähteitä... (standardit, säädäntöteksti, luennot, prujut)?

Vielä viittaustekniikasta

Prioriteetti #1: johdonmukaisuus

Prioriteetti #2: oikeaoppisuus

Bonuspisteet: eri viitetyyppien monipuolinen käyttö

Metateksti: tehtäviä

Kertoo tekstin rakenteesta ja siitä, mitä tekstissä tehdään

- *Seuraavaksi käsitellään...*
- *Edellä esitetyt tiedot...*
- *Ensiksi... / Toiseksi... / Kolmanneksi...*
- *Kokoavasti voidaan todeta, että...*

Usein tekstin osien alussa ja lopussa

Toimii määrittelemisen, selittämisen, argumentoinnin, kommentoinnin ja referoinnin välineenä

- *X:llä tarkoitetaan Y:tä*
- *Tulos toisin sanoen osoittaa, että...*
- *Oletus perustuu siihen, että...*
- *Oletettavasti, mahdollisesti...*
- *A:n mukaan...*

Metateksti: sudenkuoppia

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan

- *Yhteisöllisyys on monimuotoinen ja tärkeä teema.*
- *Yhteisöllisyys on organisaatioiden toiminnan kannalta merkittävä voimavara, ja sen vaikutuksesta työntekijöiden hyvinvointiin on vahvaa empiristä näyttöä (ks. esim...)*

Ei itsestäänselvyyksiä

- *Jotta aihetta voisi ymmärtää, on tärkeää ensin määritellä keskeiset käsitteet.*
- *Yhteisöllisyyden analyysissä keskeinen käsite on X, joka voidaan määritellä...*

Ei epämääräisyyksiä

- *Koska aihe on laaja, käsittelen siitä tässä vain pientä osaa.*
- *Yhteisöllisyyden eri muodoista tässä keskitytään...*

Lähteiden käyttö: referointi

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus¹.*
- *Ideaaliyhteisön piirteitä ovat vapaaehtoisuus, demokraattisuus ja tasa-arvoisuus (Lehtonen 2009, s. 43).*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu takautuvasti (edellinen viite / kappale).

¹ *Lehtonen 2009, s. 43.*

- *Numeroviitejärjestelmä: [1], [2], [3] jne. > lähdeluettelossa numerojärjestys*

Lähteiden käyttö: referointi

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Hyypän mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine¹.*
- *Hyypän (2008, s. 58) mukaan perusluottamus on yksi yhteisöllisyyden rakennusaine.*
- Jos lainaus sisältää useita virkkeitä, se ulottuu etenevästi (seuraava viite / kappale).

¹Hyypä 2008, s. 58.

Lähteiden käyttö: referointi

KUKA + VERBI + ETTÄ-LAUSE (/ lauseenvastike)

Vilppunen [1, s. 44] väittää, että maapallo on soikea.

Vilppunen (2003, 44) olettaa maapallon olevan soikea.

EI ETTÄ-LAusetta

Vilppunen [1] käsittelee tätä toisesta näkökulmasta.

Vilppusen (2003) mukaan asia jakaantuu kahteen osaan.

Referointiverbin valinta:

toteaa, huomauttaa, korostaa, väittää...
(Miten lähde sanoo tai tekee?)

arvelee, olettaa, epäilee, pohtii...
(Miten lähde asennoituu?)

Referointiverbejä

- **esittää**, huomauttaa, ilmaisee, jatkaa, kirjoittaa, kuvaa, käsittelee, lisää, mainitsee, sanoo, selostaa, toteaa, tuo esille tai julki, luettelee, listaa, nimeää, nimittää, kutsuu...
- **ajattelee**, arvelee, harkitsee, havaitsee, huomaa, olettaa, otaksuu, pohtii, tarkastelee, uskoo...
- **korostaa**, painottaa, tähdentää, vertaa, arvioi, pitää jonakin...
- **väittää**, kieltää, kiistää, kumoaa, vastustaa, epäilee, hylkää, torjuu, yhtyy jonkun ajatuksiin, myöntää...
- **arvioi**, laskee, mittaa, tilastoi, määrittää, määrittelee, kerää, analysoi, erittelee...

Referointi: paketointitekniikka

- Rajataan referoinnin alku paljastamalla lähteen kirjoittajat (*Mäkelän mukaan...*)
- Referointia (1–n virkettä)
- Rajataan referoinnin loppu tekstiviitteellä

Jakobson näkee teollisessa rakentamisessa suunnittelua rajoittavina tekijöinä yksiköiden toistuvuuden ja tekniikan läheisen niveltymisen asemakaavasunnitteluun. **Hän pitää tärkeänä** teollisen rakentamisen hyötyjen huolellista selvittämistä **epäillen kuitenkin samalla** järjestelmärakentamisen edustajien usein liioittelevan kustannussäästöä. (Jakobson 2007, 53.)

Referointi: vinkkejä

Älä unohda omia havaintoja, analyysia, synteesiä – teksti ei saa olla pelkkää referointia:

- yhdistele tietoja eri lähteistä
- osoita se, mihin uskot – esim: referoivan osuuden jälkeen väitelause ja tekstiviite
- ota kantaa tieteelliseen erimielisyyteen /ristiriitaan lähteiden välillä

Merkitse viite mahdollisimman lähelle lainausta (ei kaikkia kappaleen loppuun)

Tekstiviitteet

Viite ei ole tekstin osa:

- *Lähteen [5] mukaan...*

Korjaus: *Virtasen [5] mukaan...*

Älä kuvaile tekstiä ja kirjoittajaa

- Ei titteliä eikä (yleensä) etunimeä
- Ei tekstilajia tai otsikkoa (*diplomityössään / artikkelissaan "Embodied user interface"*)

Bennett ym. käsittelivät...

Pisteen paikka

Francon hallitus määritteli Espanjan vähemmistökielet murteiksi, joiden puhuminen leimattiin epäisänmaalliseksi, maalaisten ja kouluttamattomien henkilöiden puuhaksi (Mar-Molinero 2000, 97–98).

Tyypillisin tulkitseva tutkimusmenetelmä on hermeneutiikka. Hermeneutiikka merkitsee sanoman tai tekstin tulkintaa. (Lehtinen 2003, 25.)

Toisen käden lähteet ja havainnollistavat lähteet

Suhtaudu toissijaisiin lähteisiin varauksellisesti. Yritä parhaasi mukaan hankkia ensisijaisia lähteitä.

Merkitse viite tarkasti. Esimerkiksi:

- Åberg (1986) korostaa viestinnän tehtävää tuloksen tekijänä (Juholin 2010, 35).
- Työtaistelukeinojen oheisvaikutuksista on huomattavia erimielisyyksiä. Esimerkiksi Elinkeinoelämän keskusliitto arvioi ammattiyhdistysliikkeen tammikuussa 2018 järjestämän poliittisen lakon taloudellisiksi vahingoiksi 120 miljoonaa euroa (EK 2018).